No. 9. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Zondag [illegible] Januarij

Verslag van de Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot vaststelling van het briefport en regeling der aangelegenheden van de brievenposterij.

—

IV.

De argumenten door de commissie aangevoerd ter ondersteuning van het door den minister voorgedragen post-schaaltarief, zijn zwak. »Schaalregten" zegt het verslag »zijn, op een onderwerp als het briefport toegepast, niet onbillijk te noemen, daar zij op het dubbel beginsel berusten van vermeerdering van kosten bij verder vervoer en bij het beslaan van meerder ruimte der vervoerd wordende voorwerpen. De ingezetenen zouden, indien het voorgestelde tarief ingevoerd werd, zoo niet in alle, dan toch in ver de meeste gevallen eene verlaging van briefport ondervinden. Wat hier vooral ALLES afdeed, de invoering kan plaats hebben *zonder te groote schade voor de schatkist.* De weg was daardoor gebaand, om later verder te gaan; want men moest niet vergeten, dat, tot welk stelsel men overging, later wel afdaling, maar geene opklimming van het port denkbaar was. Daarom ook zou het zoo gewaagd zijn, thans de nieuwelings in Frankrijk en in België ingevoerde stelsels, waarvan de uitkomsten nog zoo weinig bekend zijn, aan te nemen. Dit waren trouwens bastaard-stelsels, terwijl, wanneer werkelijk het oogenblik daartoe rijp was," (een *rijp oogenblik?*) »het zuivere Engelsche stelsel moest worden aangenomen. Thans was dit *oogenblik* (?): de invoering van een algemeen vast regt van 5 cents zou *een al te groot nadeel aan de schatkist* doen ondervinden; te meer nog, omdat hier, om velerlei redenen, niet op zulk eene verbazende brieven-vermeerdering te rekenen viel, als in Engeland na de post-hervorming heeft plaats gevonden. Wilde men een hooger vast regt, b. v. van 10 cents, aannemen, dan zou men eene groote onbillijkheid plegen met opzigt tot de brievenverzending op kleine afstanden, die in dat geval zeer zou worden bezwaard, en te meer moeijelijkheid in het te keer gaan der fraude ondervinden. Alles liep dus, naar het gevoelen der meerderheid, zamen, om het voorgestelde schaaltarief als aannemelijk te beschouwen. Maar zoo men zich daarmede vereenigde, dan zou zulks, gelijk uit het voorafgaande trouwens reeds is af te leiden, alleen plaats hebben, omdat men dit tarief, even als de regering in hare Memorie van Toelichting, als een overgangsmaatregel beschouwde, als een stap nader tot de invoering van dat zeer lage, vaste regt, waarnaar, men herhaalde dit, moest worden gestreefd."

Men ziet, dat ook hier weder de schatkist, de geheele schatkist en niets dan de schatkist schering en inslag is. In beginsel is men tegen het schaaltarief, maar om den drang der omstandigheden, genoopt door consideratiën aan de behoeften van het oogenblik ontleend, en omdat *le mieux l'ennemi du bien* is, zal men het beginsel, dat men afkeurt, door zijn votum bekrachtigen. Men speelt hier, gelooven wij, een gevaarlijk en gewaagd spel. Op het eigen oogenblik, dat men op de *bastaardstelsels* van Frankrijk en België schimpt, verklaart men zich bereid een Nederlandsch *bastaardstelsel* tot stand te brengen, waarvan men nu reeds de nadeelen beseft en het dan ook smakelijk zoekt te maken, door er de zachtere benaming van »overgangs-maatregel" aan te schenken. Men zie echter wel toe, wat men doe. Is men overtuigd, dat post*hervorming* dringende behoefte is, zoo kan men met eenen *overgangs*-maatregel niet volstaan. Men erkent, dat »het zuivere Engelsche stelsel" het doel is, waarnaar men streven moet, maar men heeft het hart niet in éénen stap het doel te bereiken; men wil hervormen in twee tempo's. De commissie is hier zelfs ministeriëeler dan de minister. »Wat hier vooral ALLES afdoet," zegt zij, »de invoering van het nieuwe schaaltarief kan plaats hebben *zonder te groote schade voor de schatkist;*" terwijl de minister daarentegen in zijne Memorie van Toelichting schreef: »dat het verlies voor de schatkist, uit de vermindering van het briefport te wachten, *hoe groot ook*, geen argument is tegen den maatregel, wanneer die overigens in het *algemeen belang* gevorderd wordt." Bij den minister schijnt het »algemeen belang" boven dat der schatkist te gaan; bij de commissie gaat het belang der schatkist boven *alles*.

De briefpost-hervorming is een eerste, een gewigtige stap (maar toch niet de gewigtigste) op den weg der hervorming, die, hopen wij, door velen zal gevolgd worden. Maar indien men thans reeds, bij dien eersten stap, aarzelt en weifeit, indien men reeds terstond, in plaats van geheele, *halve* hervorming geeft, indien men thans reeds, in plaats van doortastende en voortvarende verbetering, tijdelijke en voorloopige *overgangs*-maatregelen neemt, wat zal het zijn wanneer men geroepen wordt tot de *zeer* gewigtige hervormingen, die ons te wachten staan? De eerste zwakheid zal tot meerdere zwakheden leiden; transactie over één beginsel zal eene reden zijn om ook over andere beginselen te transigeren. Het argument der gapende schatkist, zal de klip zijn, waarop vele doortastende hervormingen schipbreuk zullen lijden. Hoe zal men ooit tot eene radicale hervorming van het finantieel huishouden geraken, wanneer men den moed niet heeft eene oogenblikkelijke vermindering van de inkomsten der schatkist te gemoet te gaan? Men trekt thans eenen crediet-brief op de toekomst: »*thans* is de aanneming van het zuivere Engelsche stelsel *onmogelijk*," maar echter zal men dit tarief alléén aannemen »omdat men dit tarief als een *overgangs*-maatregel beschouwt, als *een stap nader* tot de invoering van dat zeer lage, vaste regt, waarnaar, men herhaalde dit, moest worden gestreefd." Maar wie waarborgt ons dat de toekomst den crediet-brief zal honoreren? dat de gezindheid dier toekomstige besturen voor »het zuivere Engelsche stelsel" gunstig zal zijn? of dat men ook dan niet weder [illegible] van »*thans* onmogelijk," [illegible] het stereotype argument der gapende schatkist, zal voor den dag komen? Misschien zal men het dan »bedenkelijk" vinden de eenmaal gevestigde post-administratie weder te veranderen; de ondervinding heeft geleerd, dat het schaal-tarief gunstige resultaten oplevert, het zou van [illegible] gevolgen zijn moedwillig [illegible] bestaande aan te tasten [illegible]. Daarenboven zal men, ingeval [illegible] monopolie doorgaat, nog dit argument aanvoeren, dat thans *alle* brieven per post worden verzonden, dat er dus, zelfs bij eene aanzienlijke vermindering van port, geene noemenswaardige vermeerdering van correspondentie te verwachten is en men zich dus, door een eenvormig laag tarief aan te nemen, aan een *blijvend* gevoelig verlies van inkomsten blootstelt, wat hier vooral *alles* afdoet. »Er zouden," zullen waarschijnlijk die *toekomstige* ministers aan die *toekomstige* vertegenwoordigers antwoorden, »wel drukkender lasten af te schaffen zijn dan die uit de heffing van het briefport voortvloeijen." Thans reeds beweert de commissie, die dan toch *in beginsel* voor het eenvormig port — het zuivere Engelsche stelsel — hoewel *in praktijk* voor het schaaltarief is, dat »de invoering van een algemeen vast regt van 5 cents een al te groot nadeel aan de schatkist zou doen ondervinden, te meer nog, omdat hier, *om velerlei redenen* (?) niet op zulk eene verbazende brieven-vermeerdering te rekenen viel, als in Engeland na de post-hervorming heeft plaats gevonden." Is het nu niet zeer waarschijnlijk, dat de toekomstige ministers of de toekomstige vertegenwoordigers het »om *velerlei* redenen" onmogelijk zullen oordeelen aan dien, *op ????? jaren na dato* getrokken, crediet-brief te voldoen?

Het groote gebrek èn in de voordragt en toelichting van den minister, èn in de beschouwing der Kamer is, dat men niet opregt durft uitkomen voor hetgeen men denkt of, indien dit al niet het geval is, dat men op twee gedachten hinkt. Men stelt op den voorgrond, dat de brieven-posterij ten gerieve van het publiek is, maar men licht toe en beschouwt, alsof het hier uitsluitend een ontwerp van finantiëelen aard, eenen fiscalen maatregel, gold. Men doet alle mogelijke moeite, het leelijke woord *Monopolie* weg te goochelen, alsof het minder stuitende »uitsluitende bevoegdheid" iets anders dan monopolie was en iets anders dan monopolie bedoelde. Hierin ligt de oplossing van al het gezochte en gewrongene, dat men èn in het betoog der regering, èn in dat der Kamer opmerkt. Men wil ongemerkt eene belasting-wet insmokkelen als eene wet ten gerieve van het publiek. Men moet dus van weêrskanten de argumenten zóó schikken en arrangeren, dat zij de noodzakelijkheid der belasting-wet doen gevoelen, zonder dat men het gerief van het publiek al te zeer voor het hoofd stoot. Van daar het pittoresk effect, dat, te midden van al die decoratiën, de gapende schatkist, met stomme welsprekendheid, maakt. [illegible] moet in

elks hart, bij den aanblik der arme berooide weergalmen.

Wil men het ontwerp op dien grond aanbevelen, men doe het met ronde woorden. Laat men zeggen: »Wij hebben geld noodig en daarom stellen wij u voor, òf ons het monopolie te verzekeren van het brievenvervoer in het geheele land, òf eene belasting te heffen van elken brief, die verzonden wordt." De voordragt zal er niet te aannemelijker om zijn, maar zij zal opregter wezen. Men zal weten, op welk terrein men strijdt, men zal de argumenten vóór en tegen daarnaar inrigten; men zal regelen, niet *voorloopig*, maar *voor goed;* men zal niet eenen *overgangs*-maatregel nemen, maar eenen *voortdurenden* toestand vestigen, men zal zich niet van de zaak afmaken met wissels te trekken op de toekomst.

Wij voor ons kunnen ons met eene regeling als deze in geenen deele vereenigen. Wij hebben thans *geheele* en niet *halve* hervorming noodig. Het belang der schatkist gaat bij ons niet boven *alles.* Wij zeggen het den minister van Finantiën na: «dat het ver»lies voor de schatkist, *hoe groot ook*, »geen argument is tegen den maatre»gel, wanneer die overigens *in het* »*algemeen belang* gevorderd wordt."

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 8 *jan.* Een onzer voornaamste politieke clubs, het zoogenaamde maandagskransje, dat bijna 1200 leden telt, heeft eenstemmig besloten, geen deel te nemen aan de door de senaat uitgeschreven verkiezingen voor het nieuwe wetgevende ligchaam.

Te Darmstad heeft de Eerste Kamer, met eene meerderheid van twee derde der stemmen, hare sanctie verleend aan de toetreding der regering tot de Pruisische alliantie. In hare eerste zitting zal de Kamer zich onledig houden met de beraadslagingen over de kieswet voor den rijksdag te Erfurt.

— Even als Saksen, zal nu mede Hanover pleg tig tegen het bijeenroepen van den Erfurter rijksdag protesteren. Overigens is deze rijksdag, indien dezelve al tot stand mogt komen, zonder wezenlijk belang voor de eindelijke regeling der Duitsche kwestie; die reeds in hare voornaamste bestanddeelen, tusschen Pruisen en Oostenrijk, in gemeenschappelijk overleg met Rusland, beslist is.

Intusschen schijnt de Beijersche regering niet zonder bezorgdheid te zijn nopens het doel en de bestemming van het talrijk Oostenrijksche leger, dat in Tirol en Vorarlberg, in de nabijheid der Beijersche grenzen staat. Daar de ophelderingen dienaangaande van het Oostenrijksche kabinet gevraagd, onbeantwoord waren gebleven, heeft de Beijersche regering, naar men verzekert, zich tot de bondscommissie gewend, om derzelver tusschenkomst te verzoeken.

— De verwachte ineensmelting der kleinere Duitsche staten, heeft nu werkelijk eenen aanvang genomen. Per telegrafische depêche is heden hier het officiële berigt ontvangen, dat de vorst *van Sigmaringen* definitief ten gunste van den Koning van Pruisen geabdiceerd heeft. Ter belooning hiervan is hij tot generaal-majoor in Pruissische dienst en tot chef van een regiment infanterie benoemd. Hoogstwaarschijnlijk zal weldra de beurt aan eenigen anderen kleinen Duitschen vorst komen.

— Van de Russische grenzen wordt geschreven, dat aldaar allerlei geruchten in omloop zijn nopens het bestaan van een plan, om Duitschland in twee rijken te verdeelen, namelijk in Noord-Duitschland, dat van den Weichsel tot den Rijn, aan Pruisen, en Zuid-Duitschland, dat aan Oostenrijk zou te beurt vallen, terwijl Posen en Gallicie aan Rusland zouden afgestaan worden.

— Men verzekert heden, dat de toetreding van onze vrije rijkstad tot het driekoningen-verbond zoo goed als beslist is. Hierdoor wil men zich den *coup d'état* tegen eene constituerende vergadering verklaren, waartoe de senaat anders wel niet zou overgegaan zijn

Het lijdt wel geen twijfel, dat het nieuwe wetgevende ligchaam dit besluit zal sanctionneren.

Weenen, 6 *jan.* De Keizer heeft bevolen, dat al le behoeften voor zijne huishouding, garderobe, enz. in Oostenrijksche fabrieken gekocht zullen moeten worden.

Weenen, 7 *jan.* De *W. Zeitung* van gisteren bevatte de constitutiën van de aartshertogdommen van Oostenrijk, benevens de kieswetten hiervoor. Men vermoedt, dat ook de constitutiën voor de overige landen spoedig zullen volgen. De constitutie voor Beneden-Oostenrijk bevat 64 §§. De landdag bestaat uit 23 afgevaardigden van de hoogst belasten, 25 van de steden en 20 van de overige gemeenten; zij worden voor 4 jaren gekozen. De Keizer heeft het regt om wetten voor te stellen en voor elke wet is de overeenstemming tusschen den Keizer en den landdag noodzakelijk; de verworpene wetten kunnen in dezelfde zitting niet meer voorgesteld worden. De Keizer kan ten alle tijde den landdag ontbinden. De kieswet bestaat uit 86 §§. De hoogst belasten maken een kiesdistrict uit, Weenen 6, de Weener Nieuwe Stad 1, enz. Het platte land bevat 17 kiesdistricten. Te Weenen maakt een aandeel in de directe belasting van 20 fl., en in de andere gemeenten van 5 fl., kiesgeregtigd; tot de hoogst belasten behooren mannen van 40 jaren, 5 jaren burgerschap en 500 fl. aan directe belasting. Om verkozen te worden behoort een ouderdom van 30 jaren, 5 jaren burgerschap en kiesgeregtigdheid in het kroonland.

Kleef, 10 *jan.* Van alle liedertafels is thans de toestemmende verklaring ontvangen, dat het zangersfeest voor 1850 hier zal worden gehouden.

ENGELAND.

Londen, 9 *jan.* De luitenant der marine *Waghorn* is gisteren in 49jarigen ouderdom overleden. Met kersmis was hij van Maltha teruggekeerd, alwaar hij eenigen tijd had doorgebragt tot herstel zijner gezondheid, die, zeer geleden had door bekommering over geldelijke verbindtenissen, welke hij tot het doorzetten van zijne plannen, vooral om de Indische landmail over Triëst te leiden, had aangegaan. Ter voldoening daaraan, was geheel zijn vermogen niet toereikend. Behalve zijne overgroote inspanning ten aanzien van de Indische landmail, die zijnen naam onsterfelijk heeft gemaakt, was zijn gansche levensloop eene aaneenschakeling van wisselvalligheden, welke hij door geestkracht wist te boven te komen. Van het jaargeld, dat de regering hem laatstelijk had toegekend, mogt hij slechts een vierendeeljaars het genot hebben; men twijfelt niet of de nationale dankbaarheid zal dit aan zijne weduwe verzekeren. Zijne geestkracht heeft hem tot het uiterste toe niet verlaten.

— De stoomboot *Hibernia* heeft tijdingen aangebragt uit New-York tot 26 december. Met deze gelegenheid is de lang verwachte boodschap van den president der Vereenigde Staten ontvangen. De kandidaat der democratische partij, de heer *Cobb*, was eerst na de 64ste stemopneming, met 102 tegen 100 stemmen, welke de heer *Winthrop* bekwam, tot president van de Kamer der Vertegenwoordigers verkozen, zoodat de wetgeving eindelijk geheel was geconstitueerd. De eerste boodschap van den generaal *Taylor* is ... van zijne voorgangers. De hoofdpunten van de geschiedenis der republiek, over het vorige jaar, worden zeer kort en bedaard behandeld, zonder dat in toon of taal veel kracht of energie wordt aan den dag gelegd. De door den heer *Clayton* begane misslagen worden met sparing vermeld. De moeijelijkheid met Frankrijk wordt als onbeduidend voorgesteld, Het geschil met Groot-Brittannie wegens de Nicaragua-quaestie vertoont, volgens den president, geene vrees voor verwikkeling, doch ten aanzien van Portugal dreigt de generaal *Taylor* met eene nieuwe boodschap, indien dat land zijne schulden niet betaalt. Van de veelvuldige verplaatsingen en benoemingen wordt geen woord gesproken, hetgeen in geenen deele beantwoordt aan de verwachting. Over het onderwerp der slavernij in de nieuw aangewonnen landsgedeelten is de president niet duidelijker of meer voldoende. In de finantiën zal, zegt hij, dit jaar een te-kort van slechts 16 millioen worden ontdekt, tot dekking waarvan de president eene geldleening, boven en behalve de schuld en de belastingen, aanraadt. De secretaris, de heer *Meredith*, rapporteert gunstig voor een hoog tarief, vol beschermende bepalingen en stelt (dwaas genoeg) het verhoogen der belastingen voor, als middel ter verbetering van de rijksinkomsten. Deze hoogst onbeduidende boodschap met hare bijlagen zal weinig invloed oefenen op de wetgeving van het tegenwoordige congres.

De Engelsche gezant, sir *H. Bulwer*, was te Washington aangekomen en had zijne opwachting bij den president der unie gemaakt. De generaal *Cass* had den voorslag gedaan, om de betrekkingen met Oostenrijk tijdelijk af te breken.

Uit Californië luiden de berigten wegens het goudgraven steeds gunstig, evenwel was het regensaizoen ingevallen; te New-York was voor een half millioen dollars aan goud uit San Francisco aangebragt.

BELGIE.

Brussel, 10 *jan.* Het wets-ontwerp op de onderwijzers heeft heden het grootste gedeelte der zitting van de Wetgevende Vergadering bezig gehouden, zonder dat de discussie iets belangrijks opleverde, maar de beraadslaging heeft toen eene wending genomen, die aan het ministerie en zijne aanhangers de grootste ontsteltenis gebaard heeft. Overeenkomstig het verlangen der regering had de meerderheid achtervolgens al de amendementen verworpen, welke strekten om de magt der prefecten te beperken, toen plotseling, bij de beraadslaging over art. 3, er een amendement van den heer *Salmon*, waarbij bepaald werd, dat de prefecten de onderwijzers niet konden afzetten, dan na het advies van het arrondissements-komité, ingewonnen te hebben. Dit amendement was geheel in strijd met den algemeenen geest der wet, en zijne aanneming is of zoude zijn eene volkomene nederlaag voor het kabinet, indien er niet te voren plegtig verklaard was, zoo als men zich herinnert, in een dagblad, hetwelk onder den invloed van het Elysée staat, dat voortaan de ministers, zoo lang zij het vertrouwen van den President der Republiek genieten, geene nederlaag kunnen lijden. Evenwel schijnt de heer *de Parieu* het besluit der vergadering met minder onverschilligheid opgenomen te hebben en geene vergoeding hiervoor gezien te hebben in het besluit om een amendement van den heer *Mortimer Ternaux*, strekkende om het vorige amendement te verzachten in overweging te nemen en naar de commissie te verzenden. De zitting van heden heeft dus wederom het bewijs opgeleverd hoe zwak de band is, die de verschillende fractiën der meerderheid verbindt, en voortmeerderen grond gegeven aan het gevoelen, dat de vergadering, in weerwil van de stemming van dingsdag, waarbij eene groote meerderheid besloot om tot de bijzondere artikels over te gaan, er toe overhelt, om door eene vereeniging van de uiterste regterzijde met de linkerzijde het wets-ontwerp in zijn geheel te verwerpen.

— Het bevestigt zich, dat de Fransche regering besloten heeft, naar Montevideo een korps van 2000 man te zenden, en zelfs sprak men van een ontwerp tot eene expeditie, waartoe morgen de noodige credieten zouden aangevraagd worden.

— Er begint weder onzekerheid te heerschen over de terugkomst van den Paus. Men spreekt nu niet meer van den 15den januari. Men zegt, dat er geschillen gerezen zijn tusschen den generaal *Baraguay d'Hilliers* en de commissie van kardinalen daar de eerste verlangt, dat een Fransch garnizoen van 12000 man te Rome zoude blijven, terwijl de kardinalen integendeel willen, dat dit garnizoen van 12,000 man bestaan zal uit Franschen, Oostenrijkers en Napolitanen. Men onderhandelt steeds.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 11 *jan.* Over den *Rabbi Hirsch Dänemark*, waarvan wij gisteren de komst ter dezer stede hebben gemeld, vinden wij in onderscheiden buitenlandsche bladen de meest wonderbare en verwonderlijke mededeelingen, vooral betreffende zijne bijzondere begaafdheid, om uit gesloten Hebreeuwsche boeken te lezen. Zoo vinden wij onder anderen omtrent de proeven, welke hij aflegde van zijne gaven, vermeld, dat een boek van groot formaat voor hem opengeslagen wordende, hij bij den eersten blik bepaalde hoe vele regels eene onverschillig aangewezene bladzijde bevatte, en steeds werd de opgave juist bevonden. Hetzelfde deed hij met hem voorgelegde brieven. Uit eene verzameling boeken werd een Hebreeuwsch werk genomen, het was eene Janua Hebreae linguae van het jaar 1741 en ruim 1500 pagina's bevattende. De *Rabbi* liet een der aanwezigen eene pagina naar verkiezing opslaan en met den vinger eene plaats bedekken. Het boek bleef zoo veel doenlijk gesloten en zoo gehouden, dat de wonderman er onmogelijk in kon zien. Hij noemde nu een Hebreeuwsch woord met zijne beteekenis in de Duitsche taal, hetwelk op de met den vinger bedekte plaats stond. Hoe dikwerf men deze proeve herhaalde, werd zij steeds met de verrassendste uitkomsten bekroond. Hij liet een strookje papier in het boek schuiven en noemde een woord, staande in den regel boven of onder het strookje, naar verkiezing der tegenwoordige personen. Ook deze proeven kwamen steeds uit. Eens zelfs zeide hij, dat dat woord tweemaal in den regel stond, dat de beide woorden door een vreemd woord gescheiden waren en dat een der Hebreeuwsche woorden opgeschoven was. Ook dit was volkomen juist, want de beide Hebreeuwsche woorden waren door het Latijnsche *alias* van elkander gescheiden en het eene was bij het drukken iets in den regel gerezen. Bij het afleggen van de proeven dezer zoo buitengewone en onbegrijpelijke gave, moet de grootste stilte heerschen en elke stoornis van buiten vermeden worden. *Rabbi Dänemark*, uit Hongarije afkomstig, heeft de meeste landen van Europa en ook andere werelddeelen bezocht. Zeer belangwekkend zijn de anecdoten, welke hij in particuliere gesprekken verhaalt van zijne bijeenkomsten met de meeste vorsten en hooggeplaatste personen. Hij heeft ook een zeer rijk album van attesten, door die hooge personaadjes aan hem afgegeven. Gelijk wij gisteren meldden, is hij voornemens ook hier proeven van zijn talent te geven, en wij bevelen ieder aan, dezen buitengewonen man te bezoeken. (*Hand.*)

— Wij vernemen, dat een algemeen muzijkfeest van de *Maatschappij ter bevordering van de Toonkunst* in de eerste helft van mei te Haarlem zal plaats hebben.

† *Arnhem*, 11 *jan.* Bij de benoemingen van burgemeesters in eenige provinciën, zijn voor onderscheidene kleine gemeenten geene afzonderlijke burgemeesters benoemd, maar is de betrekking aan dien eener naburige gemeente opgedragen. Wij vernemen uit eene goede bron, dat er voornemens bestaat ook zoo in Gelderland te handelen, en dat bij de benoemingen, welke spoedig verwacht worden, geene afzonderlijke burgemeesters aangesteld

zullen worden in gemeenten van een minder zielental dan 700 of weinig daar boven

Arnhem, 12 jan. Ter voorbereiding van het werk der verdeeling van het *rijk* in kiesdistricten en de bepaling van den census, is door Z. M. den Koning het navolgende besluit genomen, en naar aanleiding daarvan, door den minister van Binnenlandsche Zaken, de bijgevoegde instructie voor de commissiën vastgesteld.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Overwegende dat bij art. 76 der grondwet is voorgeschreven, dat ter verkiezing der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal het rijk in kiesdistricten zal worden verdeeld.

Overwegende, dat ten einde aan dit grondwettig voorschrift te voldoen, het noodig is voorgekomen, Ons ten aanzien dezer verdeeling en den census te laten voorlichten door commissiën, uit leden van Gedeputeerde Staten van de verschillende provinciën zamengesteld.

Op het rapport van Onzen minister van Binnenlandsche Zaken van den 7den januari 1850, no. 193, 2de afdeeling.

Hebben goedgevonden en verstaan: 1o. Vier commissiën te benoemen en deze te belasten met het ontwerpen van een plan van verdeeling van het rijk in kiesdistricten, overeenkomstig de instructie door Onzen minister van Binnenlandsche Zaken vast te stellen.

2o. Tot leden der commissiën te benoemen:

a. van de commissie voor de provinciën Noord-brabant en Limburg:

B. J. Mutsaers, lid van Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant.

H. J. J. L. ridder *de Stuers*, lid van Gedeputeerde Staten van het Hertogdom Limburg,

b. Van de commissie voor de provinciën Gelderland, Utrecht en Overijssel:

Mr. *D. W. G. L. H.* baron *Brantsen van de Zijp*, lid van Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Mr. *H. A. Laan*, lid van Gedeputeerde Staten van Utrecht.

J. A. baron *van Fridagh*, lid van Gedeputeerde Staten van Overijssel.

c. Van de commissie voor de provinciën Zuid Holland, Noord-Holland en Zeeland:

Jhr. *A. L. van Heteren Gevers*, lid van Gedeputeerde Staten der provincie Zuid Holland.

C. van Bommel, lid van Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Holland.

J. J. Sgrenger, lid van Gedeputeerde Staten der provincie Zeeland.

d. Van de commissie voor de provinciën Friesland, Groningen en Drenthe:

P. Koumans Smeding, lid van Gedeputeerde der provincie Friesland.

Jhr. mr. *U. W. F. van Panhuis*, lid van Gedeputeerde Staten van Groningen.

Jhr. *R. A. van Echten van Holthe*, lid van Gedeputeerde Staten der provincie Drenthe.

Onze minister voornoemd is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 9den januari 1850.

(Get.) WILLEM.

De minister van Binnenlandsche Zaken,
(Get.) THORBECKE.

Instructie voor de commissiën, ter verdeeling van het rijk en kiesdistricten in raming van den census, benoemd bij Koninklijk besluit van den 9den januari 1850, no. 37.

Art. 1. Elke commissie werkt, voorloopig op zich zelve en is belast met de verdeeling der provinciën, waarvoor zij is benoemd. Voor zooveel noodig treedt zij in gemeenschap met de overige commissiën.

Na afloop dezer afzonderlijke verdeelingswerkzaamheden vereenigen zich alle commissiën in 's Gravenhage, in éene vergadering, onder voorzitterschap van den minister van Binnenlandsche Zaken.

Art. 2. De hoofdkiesdistricten zullen doorgaans 90,000 zielen tellen. Uithoofde van bijzondere omstandigheden zullen er ook grootere districten en kleinere van 45,000 zielen, kunnen worden voorgesteld.

Art. 3. In geen geval zal het cijfer der bevolking van een hoofdkiesdistrict beneden 45,000 of het veelvoud van dien mogen zijn, wel dit getal eenigermate kunnen te boven gaan.

Art. 4. Voor de vaststelling van den census zullen de commissiën eerst onderzoeken welke census voor elk district *in zijn geheel* aannemelijk schijnt. Eerst daarna kom in overweging of bijzondere deelen van het district eene afwijking van den algemeenen census vorderen.

Art. 5. De commissiën zullen tot dat einde beginnen met het minimum *f* 20; en dit toepassen op de districten, die er, uithoofde hunner gesteldheid of [illegible] ingezetenen, vatbaar voor schijnen, en [illegible] trapswijze opklimmende, het cijfer [illegible] dezelfde gesteldheid voor de andere districten [illegible] mogen.

Art. 6. Zij [illegible] den census in allen gevalle niet te verhoogen boven dien van het voorloopig kiesreglement, en evenmin, buiten noodzaak,

gens haar inzien, boven de cijfers van de laatste voordragt der kieswet.

Art. 7. Na het vaststellen der hoofdkiesdistricten zullen de commissiën de onderdistricten bepalen en daartoe iedere gemeente aanwijzen, welke een zeker door haar te bepalen zielental bevat.

Kleinere gemeenten zullen zóó vele in een onderdistrict worden bij elkander gevoegd, als waarvan de gezamenlijke bevolking het door de commissie aangenomen minimum van zielental bedraagt.

Art. 8. Elke commissie maakt een verslag harer verrigtingen op, met bijvoeging van eenen staat, aanduidende:

1o. de gemeenten waaruit elk hoofdkiesdistrict volgens het ingeleverd plan zou bestaan, met opgave der provincie waartoe elke gemeente behoort;

2o. de bevolking van elk hoofdkiesdistrict en van alle daarin gelegene gemeenten;

3o. de hoofdplaats van elk hoofdkiesdistrict;

4o. den voorgedragen census voor elk hoofdkiesdistrict in 't algemeen, met de uitzonderingen;

5o. de voorgestelde verdeeling der hoofdkiesdistricten en onderdistricten;

6o. het getal kiezers, volgens den voorgedragen census in elk district aanwezig.

Art. 9. De commissie [illegible] het opmaken van dit verslag [illegible] kennis aan den minister van Binnenlandsche Zaken, ten einde deze aldus in staat worde gesteld te beoordeelen, op welk tijdstip hij de commissiën in 's Gravenhage zal kunnen vereenigen.

Art 10. De commissiën worden dringend verzocht, met de naauwkeurigheid, welke de haar opgedragen gewigtige taak eischt, al den spoed te paren, dien het mogelijk is aan de zaak bij te zetten.

'sGravenhage, den 9den Januarij 1850.

De minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

— Wij zijn in de gelegenheid gesteld in het vervolg geregeld naauwkeurige berigten te geven nopens den

Staat der Rivieren in Gelderland enz.

Rapport van 10 januari.

Boven-Rijn.

8 jan. te Keulen 6 vt. 7 dm; gewassen ½ R. dm. — Drijfijs.

Waal.

9 jan., 8 uur v. m., te Nijmegen 2,47 el; gewassen 4 N. dm. — Veel drijfijs.

8 jan., 8 uur v. m., te Bommel 0.40 el, gevallen 5 N. dm. — Veel drijfijs. Het ijs in het kanaal van St Andries vast.

7 jan., 10 uur v. m., te Gorinchem 1.10 el (laag water). — Veel drijfijs; — beneden de hoogkil het ijs vast; de killen nog open.

Neder-Rijn en Lek.

10 jan., 8 uur v. m., te Arnhem 0.75 el; gewassen 4 N. dm. — Weinig drijfijs.

9 jan., 8 uur v. m., te Culenborg 1,50 el; gewassen 5 N. dm. — Weinig drijfijs.

8 jan. te Schoonhoven }
7 » » Krimpen } Drijfijs.
8 » » Briel }

IJssel.

9 jan., 8 uur v. m., te Zutphen 0.55; gevallen 5 N. dm. — Boven de brug het ijs vast.

7 jan., 8 uur v. m., te Deventer 1.75 el; gevallen 10 N. dm. — Overdekt met drijfijs.

8 jan., 8 uur v. m., te Katerveer }
7 » » » » » Kampen } Het ijs vast.

Maas.

7 jan., 8 uur v. m., te Grave 7.29 el; gewassen 5 N. dm. — Drijfijs.

— De eerwaarde kerkeraad der Nederduitsch gereformeerde gemeente te Rotterdam, heeft in hare vergadering van heden, uit het vroeger medegedeelde 12tal predikanten, op het zestal geplaatst: dd. *J. F. Blaauw*, te Leeuwarden; *A. Niermeijer*, te 's Heer Arendskerke; *M. N. J. Moltzer*, te Haarlem; *T. Medderman*, th. dr., te Leeuwarden; *J. P. Stricker*, th. dr., te Dordrecht; *G. R. Erdbrink*, te Zutphen.

— De bevolking van Arnhem bedroeg op 19 no[illegible]

Mannelijk geslacht [illegible]		
Vrouwelijk »	10072	
		19111
aldus verdeeld: Nederduitsch Hervormden		9372
Evangelisch Lutherschen		564
Roomsch-Katholijke		8271
Israëliten		579
Waalsch-Hervormden		102
Engelsche Presbyt.		4
Schotsch. Gem.		2
Episcopalen		5
Herst. Lutherschen		6
Mennonieten		39
Remonstranten		10
Christ. Afgescheidenen		119
Oud-Roomschen of Jansenisten		29
Portug. Israel.		1
Onbekende Godsdienst		8
		19111

Het bestuur der Akademie van Beeldende Kunsten, [illegible] toegepaste Werktuig- en Zeevaartkunde, onder den naam [illegible]

1) dat op de uitgeschrevene Prijsstoffen in het vak der Schilderkunst:

»Een Riviergezigt in een bergachtig landschap bij vroegen morgen: op den voorgrond eene aankomende pont, waarin onder anderen eenig vee" — zijn ingekomen VIER SCHILDERIJEN, geteekend met de navolgende spreuken:

No. 1. *»Niets zonder moeite."*
No. 2. *»De zon rees lieflijk op."*
No. 3. *»Dat de aarde onze eerste leerschool zij,*
»Waarin we ons vormen voor een tweede,
»Behoorlijk is dat denkbeeld mij."
No. 4. *»Aurora."*

en in het vak der teekenkunde: *Een stil water, waarop een bootje met hengelende visschers; links van den aanschouwer een huis met eenig geboomte,"* — TWEE TEEKENINGEN, geteekend met de spreuken:

No. 1. *»Die stilte geeft na bui en vlaag."*
No. 2. *»Zonder kunst geen maatschappelijke vooruitgang."*

2) Dat, volgens meening der ingevolge de wet zamengestelde commissie van beoordeeling, de wedstrijd dit jaar, wat de schilderijen betreft, voorbeelloos is, en ieder der medestrevers wel uitgerust ter kamplaats is verschenen, komende de meer bijzondere beoordeeling der commissie, kortelijk hierop neder:

No. 1 is eene aangename voorstelling van het gevraagde en de ordonnantie lief gekozen. De behandeling der boomen zeer uitvoerig. Het coloriet is echter over 't geheel wel wat zwaar en de voorgrond met den boomstam wat verward. Het doorvallend licht, aan de linkerzijde, doet wel effect, doch is te sterk. Het water is te vlak en de stoffaadje, inzonderheid de pont, is niet gelukkig uitgevallen.

No. 2 is in eenen aangenamen en zachten toon geschilderd; de lucht is bijzonder fraai en in harmonie met het geheel. Het door de zon verlichte gedeelte land aan de overzijde der rivier, doet een uitmuntend effect. De rijke en uitvoerige stoffaadje is kunstkeurig en met zorg bewerkt. De schilder heeft beter dan zijne mededingers begrepen, dat de pont als eene hoofdzaak in de uitgeschrevene vraag te beschouwen is, zijnde dezelve dan ook inderdaad van veel werking op de geheele ordonnantie. Het water is dun en spiegelend, de kringen op den voorgrond wel wat overdreven regelmatig en daardoor minder aangenaam voor het oog. De boomslag is kennelijk 's mans sterkte niet en is hij dan ook met het aanbrengen van boomen op den voorgrond zoo spaarzaam mogelijk geweest.

No. 3 heeft op de beoordeelaren eenen zeer gunstigen indruk gemaakt. De optrekkende nevel, waarachter men de zon reeds ziet doorbreken, die stille voorbode van eenen schoonen dag, is meesterlijk gedacht en uitgedrukt, de stoffaadje ook is verdienstelijk voorgesteld. Jammer dat het geheele stuk met minder zorg dan de vorige is afgewerkt, veel te schetsachtig behandeld is en niet evenaart de dichterlijke voorstelling, welke den gevoelvollen kunstenaar kenschetst.

No. 4 is op zich zelve beschouwd, geene onaangename voorstelling van het gevraagde en voldoet bij den eersten oogopslag vrij wel, doch moet vergelijkenderwijze in verdienste voor de andere stukken zwichten. De pont, een hoofdvereischte volgens het programma, is te weinig beteekenend en niet genoegzaam uitgewerkt. De overheerschende blaauwe tint, die over het geheele stuk verspreid is, is hinderlijk.

De beoordeelaren waren ten slotte algemeen van gevoelen, dat, ofschoon al de vier ingezondene schilderijen verdienstelijk te noemen zijn, de prijs moest worden toegewezen aan den vervaardiger van het stuk, geteekend met de spreuk: *»De zon rees lieflijk op,"* en zulks uit hoofde zoowel van de goede voorstelling en fraaije bewerking, als uit hoofde men in dat stuk het beste het hoofddenkbeeld van het programma: *»Een riviergezigt met eene aankomende pont,"* vond uitgedrukt.

De teekeningen bezitten naar het eenparig oordeel der commissie, geene genoegzame waarde, om aan eene derzelve den uitgeloofden prijs van *f* 25 toe te kennen. Hoezeer de ordonnantie van no. 1 de goedkeuring mogt wegdragen en verre de voorkeur verdient boven no. 2, die veel te dik gewasschen, ook minder behagelijk van voorstelling is, was dezelve echter over het geheel veel te slordig behandeld, om op eene bekrooning aanspraak te kunnen maken.

3) Dat in de vergadering der leden, van den 18den december l.l., bij de opening van het naambriefje, bij no. 2 der schilderijen behoorende, deze is gebleken vervaardigd te zijn door *Johannes Hilverdink*, te Amsterdam.

Het bestuur voornoemd herinnert de inzenders der stukken, dat de terughaling daarvan, met inachtneming van het desweges bepaalde, zal behooren te geschieden van den 1sten januari 1850 tot den 1sten februari daaraanvolgende; — en verwittigt tevens lijk de leden der akademie, dat de ingekomene stukken, van af heden tot en met den 31sten december dezes jaars, aan het lokaal der akademie, voor de leden en hunne dames ter bezigtiging voorhanden zullen zijn.

Groningen, 20 december 1849.

[illegible]

Secretaris.

Correspondentie.

De tweede brief van *Sapienti sat* ligt, met den inhoud, ter beschikking van den inzender, tot heden over acht dagen, daar wij aan de voorwaarde, waarop ZEd. *Weldadigheid* wil bewijzen, niet kunnen voldoen. Na dien tijd zullen wij het er voor houden, dat wij het gezondene ook *onvoorwaardelijk* aan onzen uitgever mogen ter hand stellen.

Weldadigheid.

Eene ongelukkige wees verkeert op dit oogenblik, geheel buiten hare schuld, in kommervolle omstandigheden. De uitgever dezer courant is uitgenoodigd een beroep te doen op de bekende liefdadigheid der Nederlanders. Hij doet dit bij deze, overtuigd dat, door hier eene *stille* behoeftige te helpen, werkelijk eene *weldaad* wordt bewezen, en geeft de verzekering, dat hetgeen men voor haar zal willen afzonderen en hem toezenden, op de meest doelmatige wijze zal worden besteed.

Advertentiën.

Burgerlijke stand.

TIEL:

Van 3 tot en met 8 januari.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: W. van IJzendoorn, geb. Nuij, D. — [illegible] D. de Klein, D.

Overleden: C. van Kenten, 32 j. — M. Thijssen, weduwe van P. Jansen, 64 j. — J. M. F. Krebaum, 13 j.

WAGENINGEN:

Van 30 dec. 1849 tot en met 7 jan. 1850.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: L. van den Brink, geb. van den Brink, D. — J. Gerritsen, geb. Ossendrijver, Z. — G. Jansen, geb. Gerritsen, D. — D. Onderstal, geb. van der Heijden, D.

Overleden: D. van Laar 2 j.

Marktprijzen.

ARNHEM, 11 januarij.

Oude *Weit* van ƒ0.00 tot 00.00; Nieuwe van ƒ6.25 tot 7.75. — *Rogge* van ƒ4.00 tot 4.30. — *Boekweit* van ƒ4.15 tot 4.50. — *Garst* van ƒ3.30 tot 3.60. — *Vriesche Haver* van ƒ0.00 tot 0.00. — *Voerhaver* van ƒ2.20 tot 2.40. — *Witte Boonen* van ƒ0.00 tot 0.00. — *Paardeboonen* van ƒ4.00 tot 4.25. — Graauwe *Erwten* van ƒ5.25 tot 0.00; Groene van ƒ5.00 tot 6.00; Gele van ƒ4.00 tot 4.50. — *Koolzaad* van ƒ00.00 tot 00.00; *Aveelzaad* van ƒ0.00 tot 0.00; *Klaverzaad* van ƒ00.00 tot 00.00. — *Aardappelen* van ƒ0.90 tot 1.00. — *Boter* van ƒ0.46 tot 0.54 het pond.

Broodzetting.

[illegible] 12 januarij.

Roggebrood.

Een Roggebrood van 5 pond . . . . ƒ0.371.
» dito » 3 » . . . . » 0.221.
» dito » 2 » . . . . » 0.15.
» dito » 1 » . . . . » 0.071.

Fijn Tarwebrood.

Het pond Fransch of Vloerbrood . . . ƒ0.331.
Fransch of Vloerbrood 4 oncen . . . » 0.13.
dito » dito 3 dito . . . » 0.10.
dito » dito 2 dito . . . » 0.061.
Het pond Wittebrood of Weggen . . . » 0.29.
Wittebrood of Weggen 4 oncen . . . » 0.12.
dito » dito 3 dito . . . » 0.09.
dito » dito 2 dito . . . » 0.06.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 12 jan. 0 El 7 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 4 D.

De prijs dezer courant is [illegible] maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels ƒ1.00 en voor elken regel daarboven 20 cents, [illegible] zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boek[illegible]